

מסורת הש"ס

- (א) [קתמן קי,א.] (ב) [ומספיקה דבית פי"ג] (ג) [ומספיקה דבית פי"ג] (ד) [ומספיקה דבית פי"ג] (ה) [ומספיקה דבית פי"ג] (ו) [ומספיקה דבית פי"ג] (ז) [ומספיקה דבית פי"ג] (ח) [ומספיקה דבית פי"ג] (ט) [ומספיקה דבית פי"ג] (י) [ומספיקה דבית פי"ג]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כן קובעת לקידוש וכו' מאלה ה"פ ואלו"י מ"ה כן קובע להבדלה כ' רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ב) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ג) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ד) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ה) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ו) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ז) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ח) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ט) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (י) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'.

גליון הש"ס

ברשב"ם ד"ה כן קובעת להבדלה וכו' ולא כפי"ג כ' רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'.

הגהות מהר"ב

ברשב"ם ד"ה כן קובעת להבדלה וכו' ולא כפי"ג כ' רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (א) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ב) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ג) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ד) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ה) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ו) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ז) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ח) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (ט) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'. (י) רש"י ד"ה כן קובעת להבדלה וכו'.

מוסף רש"י

משום הירודא היא. דכולה מלא הודאה ואין הפסק דבר תמנה או דבר אחר נבזיה. מנו שיש בקידוש י"ה הוא יום השלשום למקראי קודש והמלילו (ברכות מו,ו).

מוסף תוספות

- א. הירודא היא. מוס' ר"פ. ב. דבדי אפירי לעיל מיתחם כמאן חתיים. מוס' הל"פ. ג. ספני שהם שותים כשהם חוזרים לדינים. מוס' ר"פ. ד. וכל כוס וכוס ששותה לחדות ק"א. והנה ליה כהתחלת שתייה. שס.

רבינו הגנאלי

קשיא לעולא דאמר הברלה אינה חשובה בכל אלו. ופיריק ברכת הברלה נמי כברכת המצות דמאי רב חינא רב שלמיה ותלמידי דרב הווי יתבי בסעודה וכו'. והוא קאי עליה רב המנוח אמי רבי חזי א יגה ונאט פסוק ונקבעה לשבתא, אמר להו לא צריכיתו שבת היא קבעה נפשה, דהכי אמר בר כשם שהשבת קובעת המוקדא לענין המעשר, פי' הנתן שהיא ספק חשכה ספק לא חשכה אין מעשיין את הוראי. וכל מה שהגיעה אהנה עונה ולא עישר היו נקבע מוקדא כל השבת, ותנן בתרומות (פ"ו) [פ"ה] היה אוכל באשכול ונכנס מן הגנה לחצר, ר' אליעזר אומר יגמור י' הירושע אומר לא יגמור, חשכה לילי שבת רבי אליעזר אומר יגמור, כלומר אבל האשכול כולו, ר' הירושע אומר לא יגמור. פי' שכוין ששבת נקבעה למעשר דאמרי' דעתו של אדם לענג השבת בכל מידי דבר אכילה, י' הירושע אומר לא יגמור.

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קה.

עין משפט
נר מצוה

בר א מ"י פכ"ט מהל' שבת הולט יכ סגן עשן קט טר ש"ע א"ט ס"י רע"א ס"ד:
בה ב מ"י ח' [נפ"ד] מהל' נבזית הל"ט [והנ"ה] וסגני שם [והנ"ה] [נפ"ד] טרע"א א"ט ס"י רע"ט ס"א:
ג [נ"מ] פכ"ט מהל' שבת הל"ה [נפ"ד] שס:
כו ד מ"י שם הל"ה ד [נפ"ד] שס טור ש"ע א"ט ס"י רע"א ס"ח:
כז ה מ"י שם טור ש"ע שס ספ"ג:

רבינו הגנאל (המשך)
וזה האשכול כאלו דעתיה עליוהי ואסתלק מתורת עוליה ונעשה קבע, לפיכך אמר לאכול ממנו עד שיעשר, ואע"פ שלא קבעו האדם, השבת מעצמה נקבעה בחשיכת ערב שמש, ובאסור הפירות לא יבטעו למעשר ועישר מוקצה, כענין הזה כיון שחשכה נקבעה לקידוש, ואע"פ שלא קדשוה בני אדם בפיהם, מעצמה נתקדשה, ואין אנו צריכין להקורו הגיע עת לקידוש מן הגנות ומראייהו הדקלים, ואח"כ לימור כשם שמפסיקין לקידוש שדבת קבעה נפשה, כך מפסיקין להבדלה, ואמרו רב זכור הכי אמר רב לקידוש קובעת להבדלה אינה קובעת, ולא אמרו אלא לאפקוקי, דלא מפסיק ומסלק השלחן בעת דספק חשכה וספק לא חשכה, אבל לאתחילי קבעה, ולא מתחיל בסעודה ושבת עם חשכה עד ונתיק יומא ומבדיל, ומפסיק נמי דאמרן דלא מיתחילי לאפקוקי סעודתיהו ולסלק השלחן, הני מילי אם היא סעודת אכילה, אבל אם היא משתה ממסוקי, ולא אמרו ממשתיית הנין מפסיקין אלא משתיית יין ושכר, אבל משתיית מים לית לן בה ואפי' לאתחילי, ואע"ג דירבוייהו חזייה לההוא גברא דהוה שתי מיא מקמי הבדלה, אמר ליה לא מסתפית מאסתרה דתנא משמיה דרבי עקיבא הוטעו קודם שיבדיל מיתחו באסכרה, ולא היא דהא רבנן דבי רב אשי לא הוו קפדי אמאי, בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קדש בערב שבת מהו שיקדש כל היום, אמר ליה מדאמר בני ר' חייא יא שהיה הברדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל היום כלו, הכא נמי מי שלא קדש בערב שבת מקדש והולך כל היום כלו, ואותבינן עלה מיהא לילי שבת ולילי יום טוב שבת קדושה על הכוס והזכרה בברכת המזון, פי' שצריך לומר אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויברא שבת ויום טוב, כלומר ביום ממנו שבת קדושה על הכוס

קשיא לעולא. שפחה צנרון ולא חתם: הודאה היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק רציו הלכך בפמיחתן כג' ולא דמו לזכרת קידוש שצריך לספר בשבח שבת וזכרת יוצר אור שיש בה הפסק תמנה כגון צנמין הרבים וזכרת אבות זה רציו לפיכך הריך לפתוח ולקיים בשבח של מקום: הווי יתבי בסעודה. נערב שבת והאריכו בה עד שחשיכה: ונפסיק. בעיקרת השלחן: ונקבעה. לסעודתמינו: (ששנא. לשם שבת: לא לריכותו. להפסיק בעיקרת שלחן כדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת שבת: שזם היא קנבעה. מעצמה היא חשבה סעודת שבת ונבדלת מעבודת חול ודי לכס צפריסת מפה וקידוש: נשם שקובעת למעשר. אפילו אכילת עראי דשבת חשבה קבע למעשר צמיה (ד' לז':) כך קובעת לקידוש. שאסור לטעום עד שיקדש. אלמלא משחשיכה היא חשבה סעודת שבת מאלהיה: (א) כן. יליאתה קובעת להבדלה שאם יושבים על השלחן וחשיכה צמזמאלי שבת אסורין לאכול עד שיעבדלו: והני מילי. להבדלה אינה קובעת לאפקוקי סעודתה אלא אתחילי לא מתחילין משחשיכה עד שיעבדלו: הני מילי דאין מפסיקין לאכילה אבל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא אסרין. ללא מתחילי אלא בתמרה ושיכרה אכל מיה לית לן זה: סוכרה צנכס המזון. של שבת ראה והחלילנו וזיוס טוב יעלה ויבא: כבוד יום וכבוד לילה. אם יש' לו יין הרבה לסעודה אחת או מיני מגדים יניחם עד היום: ולא

רשב"ם
קשיא לעולא. שפחה צנרון ולא חתם צנרון: הא נמי הודאה היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק רציו הלכך בפמיחתן כג' ולא דמו לזכרת קידוש שצריך לספר בשבח שבת וזכרת יוצר אור שיש בה הפסק תמנה כגון צנמין הרבים רחס עליו וזכרת אבות יש זה דברי רציו ואין לפתוח ולקיים בשבח של מקום: הווי יתבי בסעודה. נערב שבת והאריכו בה עד שחשיכה: ונפסיק. בעיקרת שלחן: ויקבעיה. לסעודתמינו: בשנא. לשם שבת: לא לריכותו. להפסיק בעיקרת שלחן כדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת שבת: שזם היא קנבעה. מעצמה היא חשבה סעודת שבת ונבדלת מעבודת חול ודי לכס צפריסת מפה וקידוש: נשם שקובעת למעשר. אפילו אכילת עראי דשבת חשבה קבע למעשר צמיה (ד' לז':) כך קובעת לקידוש. שאסור לטעום עד שיקדש. אלמלא משחשיכה היא חשבה סעודת שבת מאלהיה: (א) כן. יליאתה קובעת להבדלה שאם יושבים על השלחן וחשיכה צמזמאלי שבת אסורין לאכול עד שיעבדלו: והני מילי. להבדלה אינה קובעת לאפקוקי סעודתה אלא אתחילי לא מתחילין משחשיכה עד שיעבדלו: הני מילי דאין מפסיקין לאכילה אבל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא אסרין. ללא מתחילי אלא בתמרה ושיכרה אכל מיה לית לן זה: סוכרה צנכס המזון. של שבת ראה והחלילנו וזיוס טוב יעלה ויבא: כבוד יום וכבוד לילה. אם יש' לו יין הרבה לסעודה אחת או מיני מגדים יניחם עד היום: ולא

יש בהן הזכרה בברכת המזון. ואם איתה דמי שלא קדש בערב שבת מקדש ביום השבת, גם אהא מוצאי שבת קדושה על הכוס, כגון שלא קדש בערב שבת, ופריק, דאי לא קתני, כלומר לא פירש בבו הברייחא אלא בדמים קבועין ונעומין, אבל זה שאינו מצוי הקידוש ככוס ביום השבת אלא אם לא קדש בערב שבת (אינו) מקדש ביום. לפיכך לא פסיקא ליה ולא תאני ליה. ת"ש כבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם איתה דמדקש ביום נשכיה עד למחר וליבצר ביה תרי קידושי וכבוד יום.

קשיא לעולא אמר לך עולא הא נמי בכרכת המצות דמיא ברכת המצות מאי טעמא משום הודאה היא הא נמי הודאה היא רב חנניא בר שלמיא ותלמידי דרב הווי יתבי בסעודתא וקאי עלייהו רב המונא סבא אמרו ליה זיל חזי אי מקדישי יומא נפסיק וניקבעיה לשבתא אמר להו לא צריכיתו *שבתא קבעה נפשה דאמר רב כשם שהשבת קובעת למעשר כך שבת קובעת לקידוש סבור מינה כי היכי דקבעה לקידוש כך קבעה להבדלה אמר להו רב עמרם הכי אמר רב לקידוש קובעת הלא הברדה קובעת והני מילי לענין מיפסק דלא מפסיקין אבל יאתחילי לא מתחילין ומיפסק נמי לא אמרו אלא באכילה אבל בשתייה לא ושתייה נמי לא אמרו אלא בחמרא ושיכרא אבל מיא לית לן בה ופליגא דרב הונא דרב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הברדה אמר ליה לא מייסתפי מר מאסכרה דתנא משמיה דרבי עקיבא כל הטועם כלום קודם שיבדיל מיתתו באסכרה רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמאי בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קידש בערב שבת מהו שיקדש והולך כל היום כולו א"ל מדאמרי' בני רבי חייא מי שלא הברדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל השבת כולו הכא נמי דמי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו איתביה לילי שבת ולילי יום טוב יש בהן קדושה על הכוס ויש בהן הזכרה בברכת המזון שבת ויום טוב אין בהם קדושה על הכוס ויש בהן הזכרה בברכת המזון ואי סלקא דעתך מי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו שבת ויום טוב נמי משכחת להו דיש בהן קדושה על הכוס דאי לא קידש מאורתא מקדש לבחר אמר ליה דאי לא קתני איתביה" הכבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עליו קידוש